

**Мотивація як чинник успішного формування навчальної діяльності
здобувачів медичної освіти в умовах модернізованого освітнього
середовища кафедри мікробіології, вірусології та імунології**

Дерев'янка Т.В., Звягольська І.М.

Українська медична стоматологічна академія (Полтава)

Проблема мотивації діяльності людини мала величезне значення ще у давні часи і не втрачає актуальності й сьогодні. Це обумовлено оновленням змісту навчання, постановкою завдань формування у студентів прийомів самостійного набуття знань, пізнавальних інтересів, життєвих компетенцій, активної життєвої позиції, здійснення в єдності ідейно-політичного, трудового, морального виховання особистості. Формування позитивної мотивації до майбутньої професії не можливо без стійкої мотивації до навчально-пізнавальної діяльності, пов'язаною з цією професією. Основними мотивами учбової діяльності здобувачів освіти є пізнавальні, професійні та ті, що пов'язані з отриманням диплома.

Проблема вивчення і формування мотиваційної сфери особистості студента в умовах навчання на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології у медичному виші набуває особливого значення, оскільки навчальна дисципліна є однією із провідних у системі доклінічної підготовки майбутніх лікарів [2]. Здобувачі медичної освіти потребують особливого підходу до їх навчання, а мотивація до навчання в цієї категорії студентів досить висока. Навчальна мотивація визначається як вид мотивації, включений в певну діяльність, – в даному випадку діяльність навчання.

У період навчання здобувачів освіти у вузі відбувається становлення професійно важливих рис особистості майбутнього спеціаліста, тому кожен викладач у своїй роботі враховує взаємодію всіх складових освітнього середовища кафедри і особистості студента й відтворює не тільки навчальні педагогічні системи та процеси, але й в обов'язковому порядку різні педагогічні ситуації, які орієнтовані на розвиток особистості та формування мотивації до навчання [1, 2]. Формуючи мотивацію здобувачів освіти до навчання, викладачі кафедри мікробіології, вірусології та імунології звертають особливу увагу на

формування пізнавального мотиву (мотиву набуття знань), мотиву отримання професії (професійного мотиву), мотиву досягнення успіху – тобто на формування позитивних мотивів.

У структурі мотивації навчання значне місце займає інтерес. Найважливішою передумовою створення інтересу до навчання є виховання широких соціальних мотивів діяльності, розуміння її змісту, усвідомлення важливості досліджуваних процесів для власної діяльності. Велику роль у формуванні інтересу до навчання на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології відіграє створення проблемної ситуації, зіткнення студентів із труднощами, які вони не можуть вирішити за допомогою наявного в них запасу знань; стикаючись з труднощами, вони переконуються в необхідності отримання нових знань або застосування старих у новій ситуації.

На практичних заняттях зі спеціальної мікробіології, вірусології та імунології відбувається підвищення мотивації студентів при виконанні кожною підгрупою певних індивідуальних практичних завдань за визначеною темою з наступним обліком результатів і нотуванням висновків у протоколах, а рівень вже попередньо набутих практичних вмінь і навичок вдосконалюється [3]. Викладачі застосовують низку методологічних принципів для акцентування на навчальній мотивації: застосування інтерактивних методів навчання, міжпредметної інтеграції, метод мозкового штурму, кейс-метод, метод евристичних питань, метод вільних асоціацій, метод емпатії, метод синектики та інші, які впливають на мотиваційну сферу здобувачів освіти. Широко практикуються науково-практичні міні-конференції викладачів і студентів на теми, що передбачають використання інформації про науково-практичні досягнення в окремих напрямках мікробіології, вірусології та імунології. Важливу роль у створенні мотиваційної сфери навчальної діяльності відіграє участь студентів у роботі студентського наукового гуртка, науково-практичних конференцій.

Методи стимулювання обов'язку і відповідальності – це методи застосування вимоги, оцінювання, контролю знань і умінь. З цією метою на

кафедрі проводиться постійний контроль за відвідуванням навчальних занять з обов'язковим відпрацюванням пропущених; контроль виконання завдань аудиторної та позааудиторної самостійної роботи; обов'язкове оцінювання знань на практичних заняттях; оцінювання виконання практичних навичок, складання заліків та іспитів.

Отже, мотиваційна складова навчальної діяльності охоплює пізнавальні потреби, мотиви і сенс навчання. Для підвищення ефективності навчально-пізнавальної діяльності студентів викладачами передбачено майстерне використання певних класичних та інтерактивних форм і методів навчання, які спрямовані на пришвидшення адаптації здобувачів освіти до вимог модернізованого освітнього середовища кафедри мікробіології, вірусології та імунології.

Література

1. Дерев'янку Т.В. Формування мотивації навчально-пізнавальної діяльності студентів-іноземців на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології / Т.В. Дерев'янку, І.М. Звягольська, В.П. Полянська // Біологічні, медичні та науково-педагогічні аспекти здоров'я людини: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. – Полтава, 2020. – С.95-97.
2. Звягольська І.М. Шляхи підвищення навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни «Мікробіологія, вірусологія та імунологія» у вищому медичному закладі / І.М. Звягольська, В.П. Полянська, Т.В. Дерев'янку, // Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи : матеріали ІУ Міжнар. наук.-практ.конференції. – Полтава, 2019. – С.125-130.
3. Звягольська І. М. Форми і методи навчання іноземних студентів в умовах модернізованого освітнього середовища кафедри мікробіології, вірусології та імунології / І.М. Звягольська, В.П. Полянська, Т.В. Дерев'янку // Актуальні питання медичної (фармацевтичної) освіти іноземних громадян: проблеми та перспективи : збірник статей навч.-наук. конф. з міжнар. участю. – Полтава, 2018. – С. 33–36.